

«STARS» DE TOT TIPUS

Memòries, memòries

De Lawrence Olivier a Simone Signoret, de Marlene Dietrich a Errol Flynn, de Sandra Milo a Roman Polanski... entre la memòria i la nostàlgia, els nostres mites cinematogràfics se'ns descobreixen a través de les seues autobiografies.

Carles Gàmez

Elles recorden, elles memoritzen, en fan balanç, «despullen» els seus records i els seus amants, menteixen descaradament o amaguen definitivament part de la seua història i del seu mite... Parlem de la moda de les memòries cinematogràfiques, feta per les grans *stars*, encara que alguns directors també s'hagen sumat a aquesta aventura literària, menys atractiva per al públic consumidor, i on han acabat apuntant-se peruquers, fotògrafs, dissenyadors..., que ens confessen les seues relacions amb els

déus i les deesses de l'Olimp filmic: des dels colors primitius dels seus cabells fins al perfil predilecte a l'hora del *tête a tête* amb la cambra.

Altres mites cinematogràfics ens arribaran de la mà dels seus biògrafs oficials o extraoficials, motiu de més d'una polèmica escandalosa, que origina per part de la biografiada la seua resposta literària... O també a través dels seus íntims, que ens donaran moltes voltes una imatge desmitificadora de l'heroï o l'heroïna, cas, per exemple, del retrat cruel fet a Joan Crawford per la seua filla, que alçaria la massiva protesta dels fans de

Miss Crawford, o el de Natalie Wood per la seua germana, Lana Wood, descobrint els *hobbys* alcohòlics o els intents frustrats de suïcidi de la inoblidable Maria de *West Side Story*.

Entre nosaltres aquesta onada memorística ha tingut una particular versió domèstica, a través de les revistes del cor, principalment, protagonitzades per les nostres «glòries nacionals», que han fet marxa arrere als

seus annals personals, fent-nos arribar cada setmana una espècie de «*poupurri* sentimental», on ens hem assabentat que la plana major de l'*star-system* masculí passaria per les seues cuixes, de Tyrone Power a Frank Sinatra, de Gary Cooper a Maurice Chevalier; submemòries rifades i dictades al millor postorredactor, encarregat de posar en ordre la llista de bestieses sintàctiques i sentimentals de les nostres estrelles. Possiblement, l'únic atractiu d'aquesta «saga literària» ha estat el capítol de les fotografies, autèntic frenesí d'imatges, fotografies que es constitueixen en les vertaderes i reveladores memòries...

Deixant de banda aquestes memòries casolanes (malgrat la seua indiscutible morbositat), destinades a una ràpida exhumació estiuenca, passem a les «altres», les «Grans Memòries», aquelles que han estat *best-sellers*, memòries d'or, biografies de luxe, *flash-backs* nostàlgics a la recerca del record-temps, clausura literària a una vida cinematogràfica quasi sempre més transcendent que les seues autobiografies (llevat de casos aïllats).

Llibres que deambulen entre la seua experiència personal i la seua experiència filmica. Normalment, per al devorador de mites, per al cinèfil curiós, aquest tipus de llibres mai no resulten decebedors, per la gran quantitat d'anècdotes i xafarderies que contenen.

Així, descobrim el *casting* «ideal» de tal o tal film i el *casting* real, que acabaria protagonitzant el film (el cas d'una Ingrid Bergman pensada en un primer moment per al paper «oscaritzable» d'Anna Sullivan, que faria finalment Anne Bancroft, protagonista també de la versió teatral); l'odi de Lauren Bacall envers Ingrid Bergman, després que aquesta interpretés la versió cinematogràfica de *Flor de Cactus*, l'obra teatral amb la qual havia triomfat a Broadway la xica aventurera dels films de Howard Hawks.

Precisament, les seues memòries, *Por mí misma*, tracten de desmitificar la imatge, presentant-se com «una dona vulnerable, romàntica i idealista, com quan tenia quinze anys, seguida en un cine davant d'una pel·lícula de Bette Davis, sentint-me Bette Davis».

En *Roman por Polanski*, el director polonès, a més de fer una llarga autojustificació expiatòria dels seus gustos personals (que el durien a la presó, acusat de violar una menor), ens relata les seues relacions tempestuoses i torturants amb els diferents productors. Aquest sector de la indústria és també centre de dures crítiques en d'altres biografies. Polanski, al llarg de les més de cinc-centes pàgines que componen les seues memòries, fa un retrat sovint irònic de la *jet set* cinematogràfica, de Warren Beatty i Mia Farrow, de Francoise Dorleac a Jack Nicholson, Faye Dunaway (la qual no deixa en bon lloc), etc.

La desapareguda recentment Simone Signoret ens conta la seua amistat i les seues relacions amb la intel·lectualitat europea; la Marilyn Monroe que «ella va conèixer», tant distinta a l'estereotip cinematogràfic... Amb tot, el resultat final de molts d'aquests llibres es redueix a una col·lecció d'anècdotes barrejades amb algunes reflexions, més aviat poques i més aviat tòpiques. (Fet i fet, allò que el lector espera.)

Entre les més «literàries» destaquen les de Maria Casares, Vittorio Gassman (*Un gran porvenir...*) i les de Simone Signoret, autèntic motor pensant del matrimoni Montand.

N'hi ha d'altres. Per exemple, les de Shirley Maclaine (que conta amb tres experiències literàries), que narren des dels seus viatges per l'Àfrica i l'Índia (*Don't fall off the Mountain*), la seua evolució personal a partir de la seua estada a Xina (*You can get there from here*), fins arribar en el seu únic llibre publicat a l'estat, *Lo que sé de mí*, a la narració de les seues experiències parapsíquiques.

Hi ha memòries per a tota classe de gustos, com ara les reflexions lúcides i amargues d'una de les grans *stars* dels cinema mut, Louise Brooks (*Lulu en Hollywood*), una «rara avis» per a la indústria de Hollywood, que llegia Schopenhauer en els descansos dels rodatges, i que acabaria retirant-se, per temor a acabar devorada per la maquinària cinematogràfica.

Hi ha, també, la ironia d'una Anita Loos, escriptora i guionista, que, després d'escriure la seua famosíssima novel·la *Los caballeros las prefieren rubias*, acabaria confessant en les seues memòries (*Adios a Hollywood con un beso*) que «cada dia és més i més cert que els cavallers prefereixen ¡¡...els cavallers!!»

Darrerament, han aparegut al mercat editorial de l'estat les «últimes grans memòries»: *Marlene D. por Marlene Dietrich*, uns dels pocs mites vius de l'època del *glamour*, del «segle d'or» de l'*star-system* americà. Com ella diu, «em vaig decidir a escriure aquest llibre per a dissipar els nombrosos malentesos que hi ha sobre la meua persona... i perquè en el futur ja ningú no es pregunte on hi ha la veritat i on la mentida... «Tanmateix, en l'època acabara dient: «...certes coses no han estat dites... El sofriment és un assumpte privat».

Aquestes «memòries de desgreu» han estat motivades per les diverses biografies publicades sobre ella, en què en feien un retrat ben distint al descrit per l'actriu germano-americana; res d'infantesa pobra i de canvis de nom, família burgesa, bons col·legis; vida sexual sana (encara que reconega la seua amistat profunda amb Edith Piaf, un dels grans buits del llibre). I cal destacar-ne una fotografia dels dos grans mites de la cançó units en un apassionat bes. Una Marlene lluitadora contra el feixisme, soldat

en la segona guerra mundial, que té paraules elogioses per a Orson Welles, Billy Wilder, Hemingway, Noel Coward, mentre critica durament el seu compatriota Fritz Lang o John Wayne (Va triomfar sense necessitat d'obrir un llibre... malgrat tot, no seguí el seu exemple. ¡Llegiu!). □

A l'esquerra,
Ingrid
Bergman. Baix,
Bogart i Bacall
A la dreta,
Marlene
Dietrich.

